

Werken aan Cultureel Vermogen

Hand out voor
beleidsmakers

Handout - Werken aan cultureel vermogen Voor beleidsmakers en bestuurders

Bekijk dit filmpje:
[Kunst, Cultuur en Cultureel Vermogen](#)

Cultureel Vermogen biedt een nieuwe, praktische kijk op de democratische betekenis van cultuur. Niet de vraag wat cultuur is staat centraal, maar wat cultuur doet. Daarmee verschuift de focus van het cultuurbeleid van product naar ontmoeting. Dat biedt nieuwe aanknopingspunten voor procesgerichte regie en voor samenwerking.

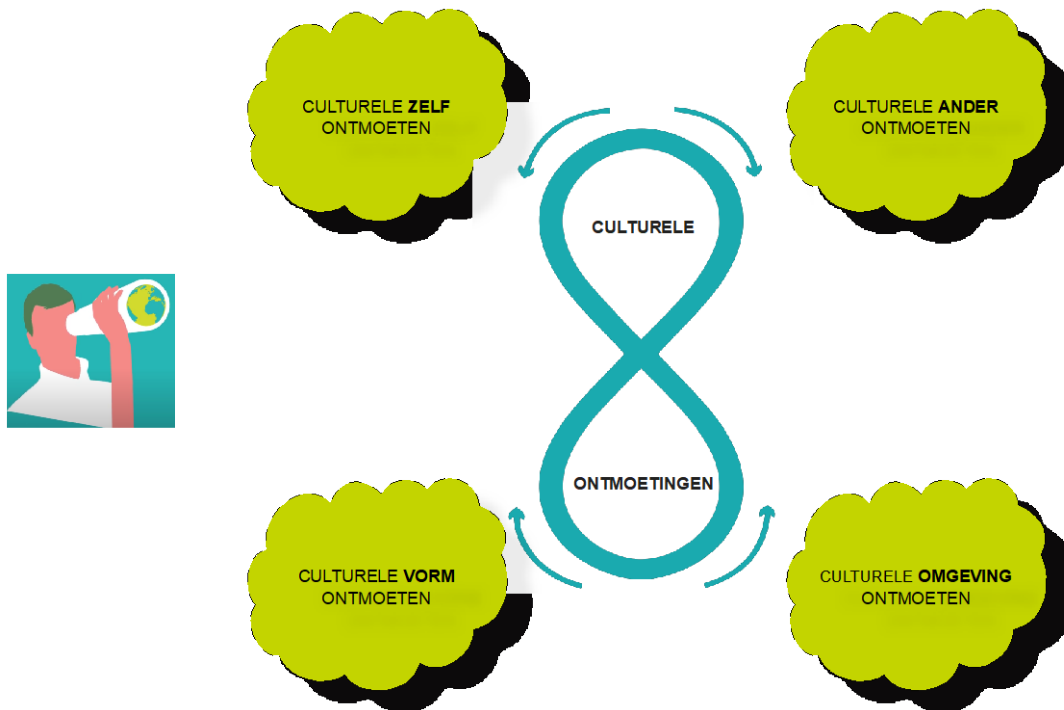
Waarom?

De moderne samenleving verandert steeds sneller: economisch, technologisch en cultureel. Het is van belang dat mensen met die veranderingen om kunnen gaan, elkaar kunnen begrijpen, zich kunnen uiten en in openheid de samenleving van de toekomst kunnen vormgeven. Voor dit alles hebben zij cultureel vermogen nodig: het vermogen om elkaar cultureel te verstaan. We zien dat dat vermogen – bij mensen én in de samenleving – niet altijd vanzelf groeit. Er is inspanning nodig om ervoor te zorgen dat het kan ontwikkelen.

Kader

Cultureel vermogen ontwikkelt zich in de samenleving (*in* mensen en *tussen* mensen) als mensen elkaar cultureel ontmoeten. Er zijn vier elementen die dan in het spel komen:

culturele zelf, culturele ander, culturele vorm en culturele omgeving.¹ Die vier elementen vormen samen het Reflectiekader Cultureel Vermogen.

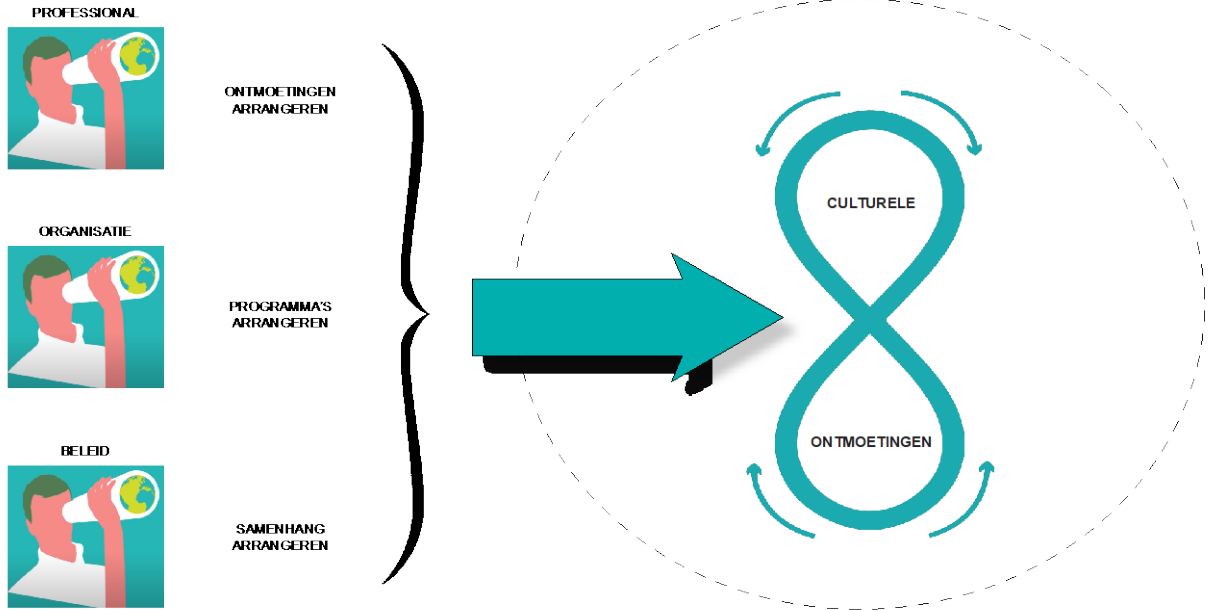

Kracht

Het krachtige van deze *procesgerichte* manier van kijken schuilt in twee innovaties: (1) het maakt wat cultuur doet bespreekbaar en (2) het verlegt de focus van beleid naar het *gezaamenlijk arrangeren van culturele ontmoetingen*. Dat geeft nieuwe mogelijkheden voor het afstemmen en samen werken aan een samenhangende “ecologie”.

¹ Deze visie op cultuur als *proces* is het innovatieve vertrekpunt van de praktijktheorie Cultureel Vermogen.

ECOLOGIE VAN CULTURELE ONTMOETINGEN

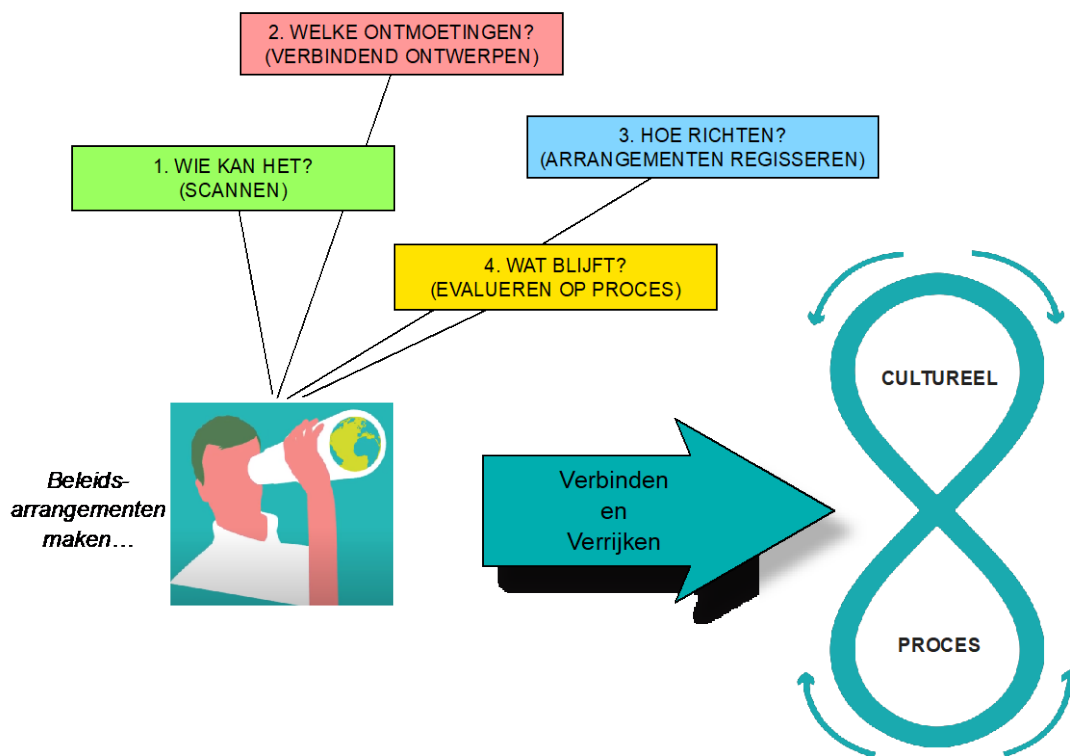

Samenwerken en beleid

Zo biedt Cultureel Vermogen niet alleen een nieuwe basis voor democratisch cultuurbeleid maar ook een concreet handvat om strategie te ontwikkelen, samen te werken en regie te houden. Culturele organisaties, wijkteams, opbouwwerkers, onderwijs, ondernemers en overheden kunnen nu bespreken hoe zij samen, voor en met alle inwoners, kunnen werken aan de ontwikkeling van cultureel vermogen. Zo bouwen zij samen een samenhangend, democratisch ecosysteem voor de culturele emancipatie en vrijheid van alle mensen.

Tools

Voor het inrichten van procesgericht cultuurbeleid (**door sterke beleidsarrangementen te maken**) kunnen beleidsmakers vier 'tools' gebruiken. Elk van de tools is erop gericht om een specifieke stap in het beleidsproces beet te pakken. De stappen zijn: *Wie kunnen het? Welke ontmoetingen? Hoe richten? Wat blijft?*

Zo kunnen overheden een nieuwe rol nemen als facilitator van een levend ecosysteem waarin culturele ontmoetingen voor iedereen kunnen worden gearrangeerd. Van belang is wel dat overheden samen met het brede veld werken aan een gedeelde **vocabulaire** en de rollen en **voorwaarden gezamenlijk formuleren**.

Een belangrijk winstpunt daarvan is - tot slot - dat kunst en cultuur, educatie en participatie, cultuur en onderwijs in één frame kunnen worden geplaatst, waardoor een integrale aanpak mogelijk wordt. Een handreiking voor het toepassen van de tools wordt beschikbaar gemaakt op de website.

Meer weten?

Kijk op www.lkca.nl/cultureelvermogen

Daar vind je ook een **samenvatting van de opbrengst** van het project, achtergrondliteratuur en een handout voor **educatie- en participatieprofessionals**.

Inhoud

Het reflectiekader Cultureel Vermogen werd ontwikkeld door de projectpartners

Auteur

Geert Drion

Uitgever

LKCA
Lange Viestraat 365
Postbus 452
3500 AL Utrecht
030 711 51 00
info@lkca.nl
www.lkca.nl

LKCA wil ervoor zorgen dat iedereen goede cultuureducatie krijgt (op school én in de vrije tijd) en dat iedereen kan meedoen aan culturele activiteiten.

LKCA probeert publicaties zo toegankelijk mogelijk aan te bieden. Neem contact met ons op bij ontoegankelijke informatie via info@lkca.nl.

www.lkca/cultureelvermogen

©LKCA Utrecht, mei 2022

cultuur
oost.

HUIS VOOR
DE KUNSTEN
LIMBURG

MOCICA
EXPERTISECENTRUM CULTUURONDERWIJS

MMMMMMM
MUZIEK
SCHOOL
AAAAAAAAA
AMSTER
RRRRRRRR
DAM

 Gemeente Maastricht

Kaleidoscoop
cultuureducatie

